

Tekort aan goed ruwvoer knellende factor voor groei Aziatische melkveehouderij

Melken in Azië

De zuivelindustrie in het werelddeel Azië maakt een stormachtig snelle ontwikkeling door. Steeds meer kleine bedrijven groeien uit tot professionele melkveebedrijven. Schaarste aan kennis, matige melkwaliteit en gebrek aan goede landbouwgrond vormen echter nog hobbels op de weg naar groei.

tekst Jorieke van Cappellen

D wars tegen de wereldwijde berichten over economische malaise in blijft de economie in het werelddeel Azië bezig aan een gestage opmars. De toenemende verstedelijking in Aziatische landen en meer welvaart en koopkracht leiden ook tot een veranderend consumptiepatroon. De Azaat eet gemiddeld meer dierlijke eiwitten en drinkt steeds meer melk. Zo steeg in China de consumptie van melk in tien jaar tijd van 3,2 naar bijna 10 kg

in 2010. Vergeleken met een zuivelland als Nederland, waar een Nederlander gemiddeld 60 kg per jaar consumeert, is dit nog relatief laag, hoewel de stijging in China door het korte tijdsbestek toch opmerkelijk is. Ook in India steeg de consumptie in 10 jaar tijd van 32 kg naar bijna 40 kg per persoon per jaar. 'De groter wordende vraag naar zuivelproducten zorgt voor hoge melkprijzen en dat is de reden dat investeren in de

zuivelindustrie nu zo aantrekkelijk is', zegt Siebren van der Zwaag. Van der Zwaag is directeur van projectontwikkelingsbureau The Friesian, dat onder andere in Azië boeren en lokale overheden helpt met het opzetten van projecten voor een betere en efficiëntere productie van melk (zie kader). 'Ook vanuit internationale zuivelproducenten is een enorme interesse voor de Aziatische markt. Zij investeren op allerlei manieren om de zuivelketen in Azië te ontwikkelen en zo hun eigen marktpositie te versterken.'

Mini-biovergister voor mest

Azië is groot. Per land zijn er dan ook grote verschillen tussen bedrijfsgrootte en productieomstandigheden. Hierin spelen geografische en klimatologische factoren een rol. 'In China bijvoorbeeld wordt momenteel veel geïnvesteerd in grootschalige, moderne bedrijven', zegt Van der Zwaag. 'Een bedrijf bestaat er vaak uit meerdere complexen bij elkaar van elk 800 tot 900 dieren. 'In landen als Vietnam en Indonesië ziet het er heel anders uit. Daar bepalen de gemengde bedrijfjes met twee of drie koeien in een aanbindstal veelal nog het algemene beeld.' Het melken wordt op de bedrijfjes doorgaans niet als de hoofdactiviteit beschouwd, maar wordt gedaan naast bijvoorbeeld akkerbouw of rijstteelt.

De traditionele melkveehouderij is in veel Indonesische dorpen kleinschalig van opzet

Grote honger naar kennis over veehouderij

Dairy Development Company The Friesian geeft wereldwijd voorlichting aan lokale melkveehouders en begeleidt bedrijven bij stalinrichting, klimaat, diergezondheid, melktransport en melkwaliteit. Het bedrijf bestaat dit jaar tien jaar en werkte door de jaren heen aan projecten in onder andere Rusland, Oekraïne, Jemen, Saoedi-Arabië en in Azië in China, Indonesië en Vietnam.

'In Azië is er een grote honger naar kennis over koeien melken', zegt dierenarts en directeur van The Friesian Siebren van der Zwaag. 'Wat in een echt koeienland als Nederland normaal is, is voor Aziatische melkveehouders soms totaal onbe-

kend. Zo is er nog weinig kennis op het gebied van dierziekten, uiergezondheid en klauwgezondheid.' The Friesian zet samen met lokale overheden en zuivelbedrijven demobedrijven op om melkveehouders verder op te leiden. 'Denk hierbij aan eenvoudig opgezette, maar comfortabele ligboxenstallen. Een koe heeft goed voer nodig en moet zich prettig voelen om veel melk te produceren. Je ziet dat deze boodschap razendsnel en enthousiast wordt opgepikt en dat productie en welzijn sterk verbeteren.'

Algemeen directeur Siebren van der Zwaag (links) en projectmanager Wytze Heida

Wytze Heida, projectmanager bij The Friesian en actief in verschillende melk-ontwikkelingsprojecten in Azië, vult aan: 'Vanwege de kleinschalige opzet worden de dieren nog voor 99 procent met de hand gemolken', zegt Heida. Opvallend is dat vrijwel elk bedrijf een mini-biovergister heeft. De mest van de koeien wordt samen met ander afval op eenvoudige wijze vergist. Het gas wordt gebruikt om energie voor het gezin op te wekken. De melkkoeien op de bedrijfjes zijn dieren van lokale rassen, maar kunnen ook fh- of holsteinkoeien zijn, geïmporteerd uit Australië en Nieuw-Zeeland. Het rantsoen voor het melkvee bestaat hoofdzakelijk uit krachtvoer, aangevuld met mais en gras.

De melkgift van een Indonesische melk- koe schommelt rond de 3500 liter. In Vietnam, waar de melkproductieketen al

in toenemende mate professionaliseert, ligt de productie al flink hoger en reikt tussen de 5000 en 6000 liter per koe.

Knellend ruwvoertekort

Door het klimaat, de verstedelijking of de productie van voedselgewassen is landbouwgrond voor de productie van gras schaars. 'De boeren maaien soms het bermgras langs de wegen om aan voer voor hun dieren te komen', vertelt Heida. Het chronische gebrek aan goed ruwvoer is in veel Aziatische landen een beperkende factor voor de ontwikkeling van een stabiele zuivelindustrie. 'Ruwvoer vormt echter de basis voor een goede melkproductie en dit is dan ook één van de belangrijkste dingen die verbeterd moeten worden. Door projecten met irrigatie op landbouwgronden en proeven met grasmengsels wordt gewerkt

Lokale projecten verbeteren de productieomstandigheden op melkveebedrijven

aan het verhogen van de grasproductie.' Een ander aandachtspunt is het verbeteren van het melktransport en de melkwaliteit. Het inzamelen van de geproduceerde melk gebeurt via melkcollectiecentra, waar de boeren hun melk naartoe brengen. Daar wordt de melk gekoeld en naar de zuivelfabriek gebracht. 'In Indonesië zijn boeren verenigd in coöperaties. Deze stellen in overleg met de zuivelbedrijven de melkprijs vast.'

Matige melkwaliteit

De vele tussenstappen in het melktransport hebben een negatief effect op de kwaliteit van de melk. 'De controle op de kwaliteit van melk staat in veel Aziatische landen nog in de kinderschoenen', zegt Heida. 'In Nederland word je boven een celgetal van 400.000 beboet. In Indonesië doe je het nog netjes als dit rond de 1.000.000 cellen ligt.' Via lokale projecten, zoals de bouw van meer melkcollectiecentra waar de melk direct gekoeld kan worden en waar boeren hun melkbussen kunnen reinigen, wordt de melkwaliteit sterk verbeterd.

Of de groei van de Aziatische zuivelindustrie in de toekomst een bedreiging vormt voor de Europese zuivelmarkt? Directeur Siebren van der Zwaag denkt van niet. 'In Nederland is melk produceren relatief duur, maar er is een innoverende zuivelindustrie. Door de schaarste aan landbouwgrond wordt het er ook voor Azië niet makkelijker op. Bovendien wordt efficiënt produceren steeds belangrijker. Het komt nog al te vaak voor dat rijke investeerders een groot bedrijf laten bouwen, maar dat door gebrek aan de juiste kennis de productie achterblijft. Het komt dan aan op goed management.'